

بازتاب و ارتباط هندسی طرح و نقش بناهای تاریخی بر قالی های ایرانی

شهدخت رحیم پور

عضو هیئت علمی گروه فرش دانشکده هنر، دانشگاه اراک، اراک، ایران

چکیده

فرش از جمله هنرهای ایرانی است که چه به صورت تک نگاره و چه به صورت الگوی کلی از بناهای ساخته شده قابلیت نقش پردازی در بافت را دارد. پیوند حوزه معماری و فرش علاوه بر اینکه فرش به عنوان یک عنصر دکوراتیو در بنا نقش اساس دارد گاه در بازتاب مجموعه نقوش متأثر از بناها بر روی فرش معنایی متفاوت به فرشافی داده است به گونه ای که در دسته بندی طرح های قالی طرح ابنیه و آثار به طور مجزا تعریف شده است. این پژوهش به بازتاب نقش بناهای تاریخی در قالی ایرانی و ارتباط هندسی طرح و نقش بنا بر قالی دقت نظر دارد. گردآوری اطلاعات به روش کتابخانه ای و اسنادی گردآوری شده است و به شیوه توصیفی تحلیلی به تجزیه و تحلیل مبحث مورد نظر پرداخته شده است. نتایج حاصل نشان می دهد که علاوه بر انتقال مستقیم صورت یک بنا بر روی فرش گاه هنرمندان در ساختارهای متفاوت لچک و ترنج، محرابی، چهارفصل عناصر معماری را در قالب فرش به کار گرفته اند. طرح های فرش های ایرانی مبتنی بر هندسه قوی طراحی شده است. ساختار هندسی قالی و بنا مهمترین مشخصه مشترک این دو هنر است.

واژگان کلیدی: بناهای تاریخی، قالی، ساختار هندسی، طرح